

УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою товариства з обмеженою відповідальністю „Трансшип“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 303, частини четвертої статті 304, частини третьої статті 307, частини третьої статті 309, частини третьої статті 392, частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України

м. Київ
6 квітня 2018 року
№ 44-2(І)/2018

Справа № 3-98/2018 (4525/17)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Мельника Миколи Івановича – головуючого, доповідача,
Саса Сергія Володимировича,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянула питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою товариства з обмеженою відповідальністю „Трансшип“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 303, частини четвертої статті 304, частини третьої статті 307, частини третьої статті 309, частини третьої статті 392, частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII.

Заслухавши суддю-доповідача Мельника М.І. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Товариство з обмеженою відповідальністю „Трансшип“ (далі – Товариство) звернулося до Конституційного Суду України з клопотанням щодо перевірки на відповідність частинам другій, третій статті 8, частині другій статті 19, частині другій статті 55, статті 64, частині третій статті 124, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) частини другої статті 303, частини четвертої статті 304, частини третьої статті 307, частини третьої статті 309, частини третьої статті 392, частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (далі – Кодекс). Оспорюваними положеннями Кодексу передбачено, що на досудовому провадженні можуть бути оскаржені лише наведені в частині першій статті 303 Кодексу рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора; скарги на інші рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора не розглядаються під час досудового розслідування і можуть бути предметом розгляду під час підготовчого провадження у суді згідно з правилами статей 314–316 Кодексу; слідчий суддя, суд відмовляє у відкритті провадження лише у разі, якщо скарга подана на рішення, дію чи бездіяльність слідчого, прокурора, що не підлягає оскарженню; ухвала слідчого судді за результатами розгляду скарги на рішення, дію чи бездіяльність слідчого чи прокурора не може бути оскаржена, окрім ухвали про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження; скарги на ухвали слідчого судді, крім тих, що передбачені

частинами першою, другою статті 309 Кодексу, оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді; в апеляційному порядку також можуть бути оскаржені ухвали слідчого судді у випадках, передбачених Кодексом; ухвала слідчого судді після її перегляду в апеляційному порядку, а також ухвала суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на таку ухвалу оскарженню в касаційному порядку не підлягають.

З аналізу змісту конституційної скарги та долучених до неї копій судових рішень вбачається таке.

Слідчий суддя Печерського районного суду міста Києва ухвалою від 21 жовтня 2016 року залишив без задоволення скаргу Товариства на дії та бездіяльність посадових осіб Генеральної прокуратури України щодо „непроведення (неналежного проведення) аналізу (оцінки) доказів у кримінальному провадженні“, розпочатому Генеральною прокуратурою України за фактами організації незаконного переправлення осіб через державний кордон України службовими особами Товариства та товариства з обмеженою відповідальністю „Донмар“, і „неприйняття за його підсумками рішення про закриття вказаного кримінального провадження“.

Товариство, не погоджуючись із вказаним судовим рішенням, оскаржило його до апеляційного суду міста Києва, який ухвалою від 16 січня 2017 року відмовив у відкритті апеляційного провадження у зв'язку з тим, що апеляційна скарга подана на судові рішення, яке не підлягає оскарженню в апеляційному порядку.

Вважаючи зазначені судові рішення незаконними, Товариство оскаржило їх до Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, який ухвалою від 15 березня 2017 року відмовив у відкритті касаційного провадження у справі, зазначивши, що „стаття 309 КПК України містить вичерпний перелік ухвал слідчого судді, які підлягають оскарженню під час досудового розслідування. Відповідно до частини третьої статті 309 КПК України скарги та інші ухвали слідчого судді

оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що „наявність відкритого кримінального провадження надає слідству можливість під його прикриттям безперешкодно проводити обшуки, негласні слідчі (розшукові) дії (прослуховування телефонних розмов, проведення зовнішнього спостереження та ін.)“, та вказує на те, що „самоусунення судів від здійснення правосуддя (через декларування законодавчих заборон на оскарження слідчому судді на стадії досудового розслідування рішень, дій, бездіяльності слідчого, прокурора, прямо не передбачених ст. 303 КПК України, та на апеляційне оскарження ухвал слідчого судді, якщо така можливість прямо не передбачена КПК) не відповідає цілій низці норм національного (у т. ч. Конституції України) та міжнародного законодавства“.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

Згідно з Основним Законом України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України (стаття 151¹).

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону;

конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55, абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз долученої до конституційної скарги копії ухвали Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ вказує на те, що з переліку оспорюваних суб'єктом права на конституційну скаргу положень статей Кодексу у цій ухвалі міститься посилання лише на положення частини третьої статті 309 Кодексу. Натомість частина друга статті 303, частина четверта статті 304, частина третя статті 307, частина третя статті 392, частина четверта статті 424 Кодексу у цьому судовому рішенні не застосовувалися.

Таким чином, конституційна скарга не відповідає вимогам статті 151¹ Конституції України, частини першої статті 55, абзацу першого частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що автор клопотання, стверджуючи про невідповідність Основному Закону України частини другої статті 303, частини четвертої статті 304, частини третьої статті 307, частини третьої статті 309, частини третьої статті 392, частини четвертої статті 424 Кодексу, не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу, а обмежився цитуванням положень Конституції України, міжнародно-правових актів, Кодексу, Закону України „Про судоустрій і статус суддів“, Концепції судово-правової реформи в Україні, схваленої Постановою Верховної Ради України від 28 квітня 1992 року № 2296–ХІІ, а також юридичних позицій, викладених у рішеннях Конституційного Суду України, та наведенням практики Європейського суду з прав людини. Однак наведення лише змісту положень законів, інших нормативно-правових актів, рішень Європейського суду з прав людини, цитування приписів Конституції України, а також

юридичних позицій Конституційного Суду України без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Конституційного Суду України від 27 грудня 2011 року № 66-у/2011, від 27 березня 2013 року № 10-у/2013, від 8 липня 2015 року № 29-у/2015, від 21 грудня 2017 року № 13-у/2017).

Крім того, Товариство наголошує, що „встановлені законодавцем“ у ряді статей Кодексу „процесуальні обмеження“ для осіб, які є учасниками кримінального провадження, позбавляють їх можливості оскаржити дії та бездіяльність органів досудового розслідування слідчому судді або оскаржити судові рішення останнього в апеляційному та касаційному порядку внаслідок того, що оспорювані статті Кодексу не передбачають такого права. Однак, як неодноразово зазначав Конституційний Суд України, заповнення прогалин у нормативно-правових актах, прийняття законів, внесення до них змін і доповнень, узгодження їх положень між собою є прерогативою Верховної Ради України і не належить до його повноважень (ухвали від 15 лютого 2007 року № 15-у/2007, від 19 травня 2009 року № 27-у/2009, від 24 червня 2009 року № 34-у/2009, від 8 липня 2014 року № 74-у/2014).

Отже, з огляду на наведене можна дійти висновку, що суб'єкт права на конституційну скаргу не навів обґрунтування тверджень щодо невідповідності частини другої статті 303, частини четвертої статті 304, частини третьої статті 307, частини третьої статті 309, частини третьої статті 392, частини четвертої статті 424 Кодексу частинам другій, третій статті 8, частині другій статті 19, частині другій статті 55, статті 64, частині третій статті 124, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 151¹, 153 Конституції України, статтями 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою товариства з обмеженою відповідальністю „Трансшип“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 303, частини четвертої статті 304, частини третьої статті 307, частини третьої статті 309, частини третьої статті 392, частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ця Ухвала є остаточною.

Судді
Конституційного Суду України

Мельник М.І.

Сас С.В.

Шевчук С.В.